

Timotiygha «1»

*Rosul Pawlus Timotiygha yazghan birinchi
mektup Salam*

¹ Qutquzghuchimiz Xudaning we ümidimiz Mesih Eysaning emri bilen Eysa Mesihning rosuli qilip teyinlen'gen menki Pawlustin^{■ 2} étiqad yolidiki özümning sadiq oglum bolghan Timotiygha salam. Xuda'Atimiz we Rebbimiz Mesih Eysadin sanga méhir-shepqed, rehimdillik we xatirjemlik bolghay![■]

Saxta telimlerni tosush

³ Makédoniye ölkisige barghanda, sendin ötün'ginimdeк shuni yene ötünimenki, shu yerdiki bezi kishilerge bid'et telimlerni ögetmenglar dep tapilishing üçhün sen dawamliq Efesus shehiride qalghin;^{■ 4} ularning epsaniler we ayighi yoq nesebnamierge bend bolmasliqini tapilighin; bular Xudaning étiqad arqliqla emelge ashurulidighan Öz öyige bolghan pilanini ilgiri

^{■ 1:1} Ros. 9:15; Kol. 1:27. ^{■ 1:2} Ros. 16:1; 1Kor. 4:17; Gal. 1:3;
1Tés. 3:2; 1Pét. 1:2. ^{■ 1:3} Ros. 20:1.

sürmeyeđu, belki pejet bimene talash-tartishlarni keltürüp chiqiridu, xalas. □ ■

5 Emdilikte bizge tapilan'ghan telimning muddiasi sap qelb, pak wijdan we saxtiliqsiz étiqadın kélip chiqidighan méhir-muhebbettin ibarettur. ■ **6** Bu ishlarda bezi kishiler chetnep, bimene geplerni qilishqa burulup ketti.

7 Ularning Tewrat qanunining ölimasi bolghusi bar; biraq ular özlirining néme dewatqanlıqini yaki özlirining hedep qeyt qiliwatqan sözlirining néme ikenlikini chüshenmeydu.

8 Emdi bizge melumki, eger kishiler Tewrat qanunini eyni muddiasida qollansa, u paydiliqtur. ■ **9** Chünki biz yene shuni bilimizki, Tewrat qanuni heqqaniy ademler üçün tüzülgén emes, belki qanun'ha xilaplıq qilghuchilar we boyńı qattıqlar üçün, ixlassızlar we gunahkarlar üçün, iplaslar we kupurluq qilghuchilar üçün, atisini öltürgüchiler we anisini öltürgüchiler üçün, qatıllar, ■ **10** buzuqluq qilghuchilar, bechchiwazlar, ademlerni qulluqqa bulighuchilar, yalghanchilar, qesemxorlar üçün we yaki sagħlam telim-

□ **1:4** «ayighi yoq nesebnamiler» — Yehudiy xelki herdaim özining Tewrattiki ulugh bir «rohiy erbab»ning melum bir ewladi, Grékler bolsa özining melum bir «ilahiy adem»ning ewladi ikenlikini ispatlimaqchi idi. **«Bular Xudanıng étıqad arqliqla emelge ashurulidighan Öz öyige bolghan pilanını ilgiri sürmeyeğu»** — «(Xudanıng)... Öz öyige bolghan (nijatlıq) pilani» grék tilida «Xudanıng öyidiki qanun-orunlashturushliri» dégen ibare bilen ipadilinidu.

■ **1:4** 1Tim. 4:7; 6:4, 20; 2Tim. 2:16; Tit. 1:14; 3:9. ■ **1:5** Rim. 13:8; Gal. 5:14. □ **1:8** «eger kishiler Tewrat qanunini eyni muddiasida qollansa, u paydiliqtur» — «eyni muddiasida» grék tilida «qanunluq yolda qollansa». ■ **1:8** Rim. 7:12. ■ **1:9** Gal. 5:23.

lerge zit bolghan bashqa herqandaq qilmishlarda bolghanlar üçün tütülgən. □ 11 Bu telimler teshekkür-mubarekke layiq Bolghuchi Xudanıñ manga amanet qilghan shan-sheripini ayan qilghan xush xewerge asaslan'ghan. □ ■

Pawlus özi Xudanıñ rehimdillikini körsetküchi janlıq misaldur

12 Manga kück-quğret bergen, méni ishenchlik dep qarap, Öz xizmitige teyinligen Rebbimiz Mesih Eysagha teshekkür éytimenki, 13 U méni teyinlidi! — burun kupurluq we ziyankeshlik qilghuchi, zalim bir adem bolsammu, manga rehim körsitildi; chünki men bu ishlarnı nadanlıq we

□ 1:10 «Tewrat qanuni... saglam telimlerge zit bolghan bashqa herqandaq qilmishlarda bolghanlar üçün tütülgən» — «saglam telim» — bu Pawlusning köp ishlitidighan ibarisi. Xudadin kelgen telim uni qobul qilghanlarda saglam rohiy hayatni hasil qılıdu we quwwetleydu. □ 1:11 «bu telimler teshekkür-mubarekke layiq bolghuchi Xudanıñ manga amanet qilghan shan-sheripini ayan qilghan xush xewerge asaslan'ghan» — «bu telimler» («saglam telim») Tewrat qanuning heqiqiy ehmiyitini, uning «öz muddiasida qollinidighan» yaki «qanunluq yolda qollinlidighan» mezmunini öz ichige alıdu (8-ayet). ■ 1:11 1Tés. 2:4; 1Tim. 6:15.

étiqadsizliqtin qilghanidim. □ ■ 14 Halbuki, Reb-bimizning manga körsetken méhir-shepqiti ziyadiliship, Mesih Eysada bolghan étiqad we méhir-muhebbet wujudumgha élip kirilishi bilen éship tashti. 15-16 **Mushu söz ishenchlik we her adem uni qobul qilishi tégishliktur** — «Mesih Eysa gunahkarlarni qutquzush üchün dunyagha keldi!». Men gunahkarlar ichidiki eng esheddiyisidurmen! Lékin del shu sewebtin Mesih Eysaning eng esheddiy gunahkar bolghan méri, keyin Özige étiqad qilip, menggülük hayatqa érishidighanlargha misal qilip mende Özining barlıq sewr-taqitini ayan qilishi üchün, manga rehim-shepqed körsitilgendor. □ ■ 17 Emdi menggülük Padishahqa, yeni ölmeydighan we köz bilen körgili bolmaydighan, birdinbir

□ 1:13 «U méri teyinlidi! — burun kupurluq we ziyankeşlik qilghuchi, zalim bir adem bolsammu...» — «kupurluq qilghuchi» — uning kupurluqi biwasite Xudagha qaritilghan emes (chünki u «ixlasmen Yehudiy» idi), belki Xuda ewetken Qutquzghuchi Mesihge we Uninggħha egeshkenlerge qaritilghan. «Ziyankeşlik qilghuchi» — Mesihge egeshkenlerge ziyankeşlik qilghuchi. **«chünki men bu ishlarni nadanlıq we étiqadsizliqtin qilghanidim»** — «étiqadsizlıq» Xudanıng Eysa Mesihde bolghan nıyat yolığa bolghan étiqadsizliqtur. ■ 1:13 Yuh. 9:39; 41; Ros. 3:17; 8:3; 9:1; 22:4; 26:9; 1Kor. 15:9; Gal. 1:13.

□ 1:15-16 «Mushu söz ishenchlik we her adem uni qobul qilishi tégishliktur — «Mesih Eysa gunahkarlarni qutquzush üchün dunyagha keldi!». Men gunahkarlar ichidiki eng esheddiyisidurmen! Lékin del shu sewebtin Mesih Eysanıng eng esheddiy gunahkar bolghan méri, keyin Özige étiqad qilip, menggülük hayatqa érishidighanlargha misal qilip mende Özining barlıq sewr-taqitini ayan qilishi üchün, manga rehim-shepqed körsitilgendor» — bu zor ehmiyetlik ayet togruluq «qoshumche söz»imizni körüng. ■ 1:15-16 Mat. 9:13; Mar. 2:17; Luqa 5:32; 19:10; 1Yuh. 3:5.

Xudagha ebedil'ebedgiche hörmət-izzət we shan-sherep bolghay! Amin! □

18-19 Ey, oghlum Timotiy, burun sen toghruluq éytılghan besharetlik wehiylerge asasen bu buyruqni sanga tapshurimen. Bu wehiylerni qoral qılıp, étiqadta we pak wijdaningda ching turup, güzel urush qilghaysen. Beziler wijdanida pak turushtin chetnep ketti, netijide ularning étiqadi xuddi xada tashqa urulup gherq bolghan kémidek weyran boldi. □ ■ **20** Xuménéus we Iskenderler mana shundaq kishilerdindur. Ularni kupurluq qilmaslıqni ögensun dep, Sheytanning ilkige tapshurdum. □ ■

2

□ **1:17** «menggülük **Padishah**» — grék tilida «barlıq zamanlarning Padishahi». «birdinbir **Xudagha ebedil'ebedgiche ... shan-sherep bolghay!**» — bezi kona köchürmilerde «birdinbir dana Xudagha ebedil'ebedgiche ... shan-sherep bolghay!» déyilidu. □ **1:18-19** «**bu wehiylerni qoral qılıp, étiqadta we pak wijdaningda ching turup, güzel urush qilghaysen**» — «güzel urush qilghaysen» — et igiliri bilen emes, elwette, rohiy küreshtur. Kéyinki 6:12-ayette tilgha élin'ghan «güzel küresh»ni we u toghrisidiki «qoshumche söz»ni körög. ■ **1:18-19** 1Tim. 6:12; 1Tim. 3:9. □ **1:20** «Ularni kupurluq qilmaslıqni ögensun dep, Sheytanning ilkige tapshurdum» — «Sheytanning ilkige tapshurulush» bolsa, étiqad yolidin xélila chetnigen kishilerni öz gunahlirini tonusun dep, jamaat ishletse bolidighan éghir bir tedbirdür. Uningda shundaq kishiler jamaettiki bardı-keldidin chiçirilipla qalmay, belkim késel bolup qélishi yaki balayı'apetke uchrishi mumkin. Bu ish toghruluq yene «1Kor.» 5-bab, izahatlırı we shu mektuptiki «qoshumche söz»ni körög. ■ **1:20** 1Kor. 5:5; 2Tim. 2:17; 4:14.

Jamaetning birinchi wezipisi

¹ Men hemmidin awwal, étiqadchilargha pütkül insanlar üçün Xudadin tilekler tilishini, dua-tilawet qilishini, bashqilar üçün murajiet qilishini we teshekkürler éytishini, ² bolupmu padishahlar we barlıq emeldarlar üçün dua-tilawet qilishini jékiley men. Shundaq qilghanda, biz toluq ixlasmenlik we salmaqlıq bilen tinch we aman-ésen hayat kechüreleymiz.■ ³ Bundaq dua-tilawet qilish güzel ishtur, Qutquzghuchimiz Xudani xurser qılıdu. ⁴ Chünki U pütkül insanning qutquzulushi we ularning heqiqetni tonup yétishini xalaydu.■ ⁵ Chünki birla Xuda bardur, Xuda bilen insanlar arisida bir kéishtürgüchimu bar, U bolsimu Özi insan bolup kelgen Mesih Eysadur.□ ■ ⁶ U barlıq insanlarnı hör qilish üçün Özini qurban qılıp bedel töldi; shundaq qılıp békitilgen waqit-saitide Xudanıning nijatığha guwahlıq bérildi.□ ■ ⁷ Men bu guwahlıqni yetküzüşh üçün jakarchi we rosul bolushqa

■ 2:2 Yer. 29:7. ■ 2:4 Ez. 18:23; 2Pét. 3:9. □ 2:5

«Chünki birla Xuda bardur» — yaki «chünki Xuda birdur» — «Qan.» 6:4 («Perwerdigar Xudayımız, Perwerdigar bir birliktür») we izahatni körüng. ■ 2:5 Yuh. 17:3; Rim. 3:30; Gal. 3:19; Ibr. 9:15. □ 2:6 «U (Mesih) barlıq insanlarnı hör qilish üçün Özini qurban qılıp bedel töldi» — bu «hör qilish» gunahning we Sheytanning ilkidin. «shundaq qılıp békitilgen waqit-saitide Xudanıning nijatığha guwahlıq bérildi» — bashqa birxıl terjimisi: «Bu ulugh ishqä (yeni Mesihning ölümü we tirilishi) békitilgen waqtisaitide guwahlıq bérildi». Lékin bizningche Eysanıng ölümining özi shu «guwahlıq» tur — démek, Eysanıng qurbanlıqı Xudanıning cheksiz muhebbet we nijatlıq pilani togruluq belgilen'gen waqtida ashkarıldı. ■ 2:6 Mat. 20:28; Ef. 1:7; Kol. 1:14.

teyinlinip (méning bu sözlirimning hemmisi rast, men yalghan gep qilmidim), yat elliklerge étiqad we heqiqet yolda ögetküchi bolup tiklendim. ■

⁸ Shunga, men shuni xalaymenki, erler qeyerde bolsun, duagha jem bolghanda ghezepsiz we detalashsiz halda, halal emellik qollirini kötüüp dua qilsun. ■

⁹ Oxshash yolda ayallarmu muwapiq kiyinip, özirini ar-nomus we salmaqlıq bilen perdaz qıl-sun. Ularning özlirini perdazlash, chachlirini alahide yasash we altun, ünche-merwayit we ésil qimmet kiyim-kéchekler bilen emes, ■ ¹⁰ belki güzel emelliri bilen perdazlishini xalaymen. Bu, Xuda yolda teqwadar bolay dégen ayallargha yarishidu. ¹¹ *Jamaet sorunlirida*, ayallar tinch olturup, toluq itaetmenlik bilen telim alsun. □

¹² Lékin ayallarning erlerge telim bérishi yaki ular üstidin höküm sürüshige yol qoymaymen. Eksiche, ular tinch bolsun. □ ■ ¹³ Chünki awwal Adem'ata, keyin Hawa'ana yaritilghan. ■ ¹⁴ Awwal aldinip azdurulghanmu Adem'ata emes, belki *Hawa'ana* idi. U tolimu aldan'ghanlıqidin ularning itaetsi-

■ **2:7** Ros. 9:15; 13:2; 22:21; Rim. 1:9; 9:1; Gal. 1:16; 2:8; Ef. 3:8; 2Tim. 1:11. ■ **2:8** Zeb. 134:1-2; Yuh. 4:21.

■ **2:9** Tit. 2:3; 1Pét. 3:3. □ **2:11** «*Jamaet sorunlirida, ayallar tinch olturup, toluq itaetmenlik bilen telim alsun*» — Yehudiylarning en'eniliri boyiche ayal kishiler Xudaning sözlirini ögenmeslik kérek idi, shunga rosulning bu sözi chong bir yéngiliq idi. □ **2:12** «*Lékin ayallarning erlerge telim bérishi yaki ular üstidin höküm sürüshige yol qoymaymen*» — bu telim toghruluq, shundaqla acha-singillargha ata qilin'ghan iltipatlar toghruluq «1Kor.» 14:34-35 we «*Korintliqlar (1)*»diki «*qoshumche söz»imiznimü körüng*. ■ **2:12** Yar. 3:16; 1Kor. 14:34; Ef. 5:24. ■ **2:13** Yar. 1:27; 2:22.

zlikige chüshüp qalghanidi. ■ 15 Lékin ayallar étiqadta, méhir-muhebbet we pak-muqeddeslikte salmaqlıq bilen turidighanla bolsa, ular tughutta saq-salamet qutulidu. □

3

Jamaetning yétekchiliri

1 «Eger birsi jamaetke yétekchi bolushqa intilse, u güzel bir wezipini arzu qilghan bolidu» dégen bu söz heqtur. □ 2 Emdi yétekchi bolsa eyibsiz, bir xotunluq, salmaq, pemlik, edeplik, méhmandost, Xuda toghrisida telim

■ 2:14 Yar. 3:6. □ 2:15 «Lékin ayallar étiqadta, méhir-muhebbet we pak-muqeddeslikte salmaqlıq bilen turidighanla bolsa, ular tughutta saq-salamet qutulidu» — démek, «Ayallar Xudaning lenitige uchrighanlıqtin tughuti qiyin we xeterlik bolsimu, uningdin saq-salamet ötüp kétidu». Bu 14-15-ayetni: «Ayallar erlerge telim bérish, erler üstige höküm sürüshte emes, belki bala tughush we uni békish jeryanida, étiqad arqılıq érishidighan qutquzulushtin behrimen bolalaydu» dégen bashqa bir menide chüshinishkimu bolidu. Ayetning: «Biraq ayallar Hawa'anining neslidin tughulghan Eysa Mesih arqılıq qutquzulidu» dégen yene bir chüshenchisi eyni tékistke anche yéqin kelmeydu, dep qaraymiz. □ 3:1 «Eger birsi jamaetke yétekchi bolushqa intilse, u güzel bir wezipini arzu qilghan bolidu» — «yétekchi»ler toghruluq «Filippiyiliqlar»diki «qoshumchi söz», «yétekchiler we xizmetkarlar» dégen sözlirimizni körüng. «Aqsaql» we «yétekchi» emeliyyette bir geptur.

béreleydighan bolushi, □ ■ 3 shundaqla haraqkesh we zorawan bolmasliqi, mulayim bolushi, sepra, nepsaniyetchi bolmasliqi, □ 4 ez ailisini yaxshi bashquralaydighan bolushi, tolimu salapetlik bilen perzentlirini ata-anisigha boysunidighan qilip terbiyiliyeleydighan kishi bolushi kérek. □ 5 Chünki birsi öz ailisini bashqurushni bilmise, u Xudaning jamaitidin qandaqmu xewer alalisun? 6 Yétekchi yéngi étiqadchilardin bolmisun; undaq bolsa, u tekebburliship kétishi mumkin, shuningdek Sheytanning eyibige kirip, u uchrighan

-
- 3:2 «Emdi yétekchi **bolsa eyibsiz, bir xotunluq, salmaq, pemlik, edeplik, méhmandost, Xuda toghrisida telim** béreleydighan **bolushi...** (kérek)» — «bir xotunluq», belkim «öz ayaligha sadiq» dégen menide. Buning toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng.
- 3:2 2Tim. 2:24; Tit. 1:6. □ 3:3 «... **shundaqla haraqkesh we zorawan bolmasliqi, mulayim bolushi, sepra, nepsaniyetchi bolmasliqi...** (kérek)» — «nepsaniyetchi» grék tilida «özini bulghaydighan nepsaniyetchilikke bérilgen» dégen bir söz bilen ipadilinidu. Bu sözge qarighanda, pul we mal-dunyani qoghlishish insanni haram qilip bulghaydu. Bu téma toghrisida yene «Luqa» 16:9-11 we shu ayetlerdiki izahatlarni we «Luqa»diki «qoshumche söz»imizdiki 16-bab toghruluq «naheq dunyagha tewe bolghan mal-dunya» dégen mezmunni körüng. □ 3:4 «**öz ailisini yaxshi bashquralaydighan bolushi, tolimu salapetlik bilen perzentlirini ata-anisigha boysunidighan qilip terbiyiliyeleydighan kishi bolushi** kérek» — «tolimu salapetlik bilen... terbiyiliyeleydighan» dégenlik ibare térikmey balilirini terbiyileydighanlikini bildüridu. Ayetning bashqa birxil terjimişi: «perzentlirini öz ata-anisigha toluq hörmət bilen boysunidighan qilip terbiyiliyeleydighan kishi bolushi kérek».

hökümge chüshidu.□ 7 U *jamaetning* sirtidikiler teripidinmu obdan teriplinidighan bolushi kerek; shundaq bolghanda, u bashqilarning qarilishigha uchrimaydu, Sheytanning qiltiqigha chüshmeydu.□

Jamaetning xizmetkarliri

8 Xuddi yétekchilerge oxshash, jamaetning xizmetkarlirimu salmaq, ikki xil gep qilmaydighan, haraq-sharabqa bérilmeydighan, nepsaniyetchi bolmighan kishilerdin bolushi,□ ■
9 pak wijdani bilen étiqadning sirini ching

□ 3:6 «Yétekchi yéngi étiqadchilardin **bolmisun; undaq bolsa, u tekebburliship kétishi mumkin, shuningdek Sheytanning eyibige kirip, u uchrighan hökümge chüshidu**» — «Sheytanning eyibige kirish» belkim Sheytanning eslidiki gunahi, yeni tekebburli ship ketkinini (shundaqla Xudaning jazasigha uchrighanliqini we kelgüsidi mu uchraydighanliqini) körsitudu. □ 3:7 «U *jamaetning* sirtidikiler teripidinmu obdan teriplinidighan bolushi kerek; shundaq bolghanda, u bashqilarning **qarilishigha uchrimaydu, Sheytanning qiltiqigha chüshmeydu**» — «Sheytanning qiltiqi» némini körsitudu? Yétekchilerde eyiblinerlik yéri bolsa (hetta yoshurun bolsimu), shundaqla «sirrtikiler» uni eyibley dighan bolsa u belkim u özini aqlash üçün yaki ishlirini yoshurush üçün yalghan gep qilishi mumkin. Undaqta u derhal Sheytanning ilkide bolidu. Jamaettikiler teripidinmu obdan «teriplinishi» kerek, elwette. □ 3:8 «Xuddi (yétekchilerge) **oxshash, jamaetning xizmetkarlirimu salmaq, ikki xil gep qilmaydighan ... kishilerdin bolushi...** (kerek)» — xizmetkarlar jamaetning yétekchilirining yardemchisi bolup, ular her xil emeliy ishlargha mes'ul kishilerdur. Yene «Filippiyiliqlargha»diki «qoshumche söz»imizdiki «yétekchiler we xizmetkarlar» dégen mezmunni körüng. «nepsaniyetchi **bolmighan kishilerdin bolushi ... (kerek)**» — «nepsaniyetchi» — 3-ayetni körüng. ■ 3:8 Ros. 6:3.

tutidighan bolushi lazim. □ ■ 10 Bundaq ademlernimu aldi bilen sinap körüp, eyib terepliri bolmisa, andin xizmet wezipisige qoyushqa bolidu. 11 Shuningdek, bu xizmetkarlarning ayallirimu temkin, pitne-pasat qilmaydighan, salmaq we herqandaq ishta ishenchlik bolghanlardin bolushi lazim. □ 12 Xizmetkarlar bir xotunluq, öz perzentliri we ailisini yaxshi bashquridighan kishilerdin bolsun. □ 13 Xizmetkarning wezipisini obdan orun'ghanlar özi üçün yaxshi nam-ataqqa sazawer bolidu we Mesih Eysada bolghan étiqadta zor jür'et-ishenchke érishidu. □ ■

Mesih bolghan sir

14 Men gerche pat arida yéningha yétip bérishni arzu qilsammu, yenila bu xetni yazdim;

- 3:9 «**pak wijdani bilen étiqadning sirini ching tutidighan bolushi lazim**» — «étiqaning siri»: oqurmenlerning éside barki, Injildiki «sirlar» bolsa Xuda eslide yoshurup kelgen, Injil dewride Öz jamaitige ashkarilghan chongqur heqiqetlerni körsitudi. «Rimliqlargha»diki «kirish sözler»ni körüng. ■ 3:9 1Tim. 1:19.
- 3:11 «**shuningdek, bu xizmetkarlarning ayallirimu temkin, ... herqandaq ishta ishenchlik bolghanlardin bolushi lazim**» — «xizmetkarlarning ayallirimu» yaki «ayal xizmetkarlirimu...». «Rim.» 16:1ni körüng. □ 3:12 «**Xizmetkarlar bir xotunluq, öz perzentliri we ailisini yaxshi bashquridighan kishilerdin bolsun**» — «bir xotunluq» dégenlik (yaki «bir ayalningla éri») belkim «öz ayaligha sadiq» dégen menide. Buning toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng. □ 3:13 «**yaxshi nam-ataqqa sazawer bolidu we Mesih Eysada bolghan étiqadta zor jür'et-ishenchke érishidu**» — «Ros.» 6-8-babta bayan qilin'ghan «xizmetkar» bolghan Istifan we Filip buninggha ikki obdan misaldur. ■ 3:13 Mat. 25:21.

15 Mubada men hayal bolup qalsam, xettin Xudaning ailisi arisida özüngni qandaq tutush kéreklikini bilisen. Bu aile bolsa tirik Xudaning jamaiti, heqiqetning tüwrüki we teglikidur. □ **16** Hemmeylen étirap qilmay turalmayduki, ixlasmenlikning siri büyütür: —

«Özi insan ténde ayan boldi,
 Roh Uning heqqaniyliqini ispatlidi,
 Perishtilerge u köründi,
 Uning xewiri pütkül ellerge jakarlandi,
 Jahanda Uninggha iman keltürüldi,
 U shan-sherep ichide ershke kötüürüldi». □ ■

□ **3:15** «**Mubada men hayal bolup qalsam, xettin Xudaning ailisi arisida özüngni qandaq tutush kéreklikini bilisen**» — «Xudaning ailisi»: — oqurmenlerning éside barki, ibraniy tilida we grék tilida (uyghur tiligha oxshash) «öy» we «aile» birla söz bilen ipadilinidu. Xudaning «öyi» uning ailisi, yeni uning «tirik ibadetxanisi», «tirik öyi»dur. «IPét.» 2:4-8nimu körüng. □ **3:16** «**ixlasmenlikning siri büyütür**» — «ixlasmenlikning siri»ning üch menisi bolushi mumkin: — (1) Eysa Mesihning özide ixlasmenlikning mujessemleshtürülüshi, biz insanlarga «ixlasmenlik»ning néme ikenliki ayan qidi; (2) «ixlasmenlikni (insanlarga) élip kélidighan sir» (3) «ixlasmenlerge (yenı Xudaning mömin bendilirige) tapshurulghan sir» — démek, bizning étiqadımız. Bizningche Pawlusning körsetkenliri 1- we 2-menide. Shübhisişki, bu sir del Eysa Mesih Özidur. «**Özi insan ténde ayan boldi**» — bezi qedimki köchürmilerde «Xuda insan ténde ayan boldi» déyilidu. «**Özi insan ténde ayan boldi, Roh Uning heqqaniyliqini ispatlidi...**» — «Roh» Muqeddes Roh, Xudaning Rohi. ■ **3:16** Mar. 16:19; Luqa 9:51; Yuh. 1:14; Ros. 1:2; Ef. 3:5, 6.

4

¹ Emđi Roh shuni alahide éytiduki, axir zamanlarda beziler étiqadtin yénip, aldamchi rohlargha we jinlarning telimlirige bérilip egishidu. □ ■ ² Bundaq *telim bergüchiler* saxtiliqta yalghanchiliq qilip, xuddi daghmallap köydürütkekendek öz wijdanini yoqitip qoyghan; □ ³ ular nikahlinishni we bezi yémekliklerni istémal qilishni men'i qilidu. Emma ular *meni qilidigan* yémekliklerni Xuda Özige étiqad qilghan hem heqiqetni bilgenlerning teshekkür éytip qobul qilishi üçün yaratqanidi. □ ■ ⁴ Chünki Xuda yaratqan hemme nerse yaxshidur, ular teshekkür bilen qobul qilinsa, ularning héchqaysisini cheklep ret qilishqa bolmaydu. □ ■ ⁵ Chünki ular Xudanıng söz-kalami we insanlarning duasi bilen halal

-
- **4:1** «Emđi Roh shuni alahide éytiduki,... » — «Roh» — Muqeddes Roh, Xudanıng rohi. «aldamchi rohlargha we jinlarning telimlirige bérilip egishidu» — «aldamchi rohlar» we «jinlar» bir geptur. ■ **4:1** Mat. 24:23; 2Tés. 2:3; 2Tim. 3:1; 2Pét. 3:3; Yeh. 18. □ **4:2** «... xuddi daghmallap köydürütkekendek öz wijdanini yoqitip qoyghan» — bezi alimlar bu sözni: «Sheytan ularning wijdanırını «ményingki» dep daghmallap qoyghan» dégendek chüshinidu. □ **4:3** «ular nikahlinishni we bezi yémekliklerni istémal qilishni men'i qilidu. Emma ular men'i qilidigan yémekliklerni Xuda Özige étiqad qilghan hem heqiqetni bilgenlerning teshekkür éytip qobul qilishi üçün yaratqanidi» — bu ayet togruluq biz «qoshumche söz»imizde qisqiche toxtılımız. ■ **4:3** Yar. 1:29; 9:3; Rim. 14:6; 1Kor. 10:30. □ **4:4** «Chünki Xuda yaratqan hemme nerse yaxshidur, ular teshekkür bilen qobul qilinsa, ularning héchqaysisini cheklep ret qilishqa bolmaydu» — bu söz peqet barlıq yémekliklerni emes, yene u yuqırıda tilgha alghan nikahda bolghan er-ayallıq jinisiy munasiwetni öz ichige alidu. ■ **4:4** Yar. 1:31; Ros. 10:15; Rim. 14:14.

qilinidu. □

Eysa Mesihning yaxshi xizmetkari

6 Bu nesihetlerni qérindashlarning semige salsang, Mesih Eysaning yaxshi xizmetkari bolghan bolisen. Shundaqla, özüngning estayidil egeshken étiqadtiki we saglam telimlerdiki sözler bilen quwwetlendürülgenliking ayan bolidu. ■

7 Emma ixlassizlarning we momaylarning epsanilirini chetke qéqip, özüngni ixlasmenlik yolda chéniqturup yétishtürgin. □ ■ **8** Chünki «Bedenni chéniqturushning azraq paydisi bar, lékin ixlasmenlikte intilishning hertereplik paydisi bar; u hazirqi we kelgusi hayat üçhün bext élip kélidu» ■ **9** — bu söz heqtur we uni qobul qilishqa pütünley erziydu. **10** Emeliyette biz buning üçhün japaliq ejir singdürüwatişimiz we xar qiliniwatimiz. Chünki ümidimizni pütkül insanlarning, bolupmu étiqad qilghuchilarining Qutquzghuchisi —

□ **4:5 «Chünki ular Xudaning söz-kalami we insanlarning duasi bilen halal qilinidu»** — grék tilida «insanlarning duasi» dégen alahide söz bolup «shu dualar Xuda bilen yéqin alaqe-munasiwette bolidu» dégen menini puritip bérifu. ■ **4:6** 2Tim. 1:5; 3:14,15.

□ **4:7 «... özüngni ixlasmenlik yolda chéniqturup yétishtürgin»** — «chéniqturup yétishtürgin» dégini grék tilida «gymnastika» («ten herikiti») bilen munasiwetlik söz. ■ **4:7** 1Tim. 1:4; 6:20; 2Tim. 2:16; Tit. 1:14; 3:9. ■ **4:8** Kol. 2:23.

menggü hayat Xudagha baghliduq. □

11 Bu ishlarni *jamaetke* toxtimay tapilighin we ögetkin. **12** Héchkimning séning yashliqinggha sel qarishigha yol qoyma; belki sözliringde, emelliringde, méhir-muhebbet, étiqad we pakliqta étiqadchilargha nemune bol. □ ■

13 Men yéninggha barghuche, özüngni jamaetke *muqeddes yazmilarni* oqup bérish, jékilesh we telim bérishke béghishlighin. □ **14** *Jamaitingning* aqsaqalliri qollirini uchanggha qoyghanda, *Xudaning* wehiyisi arqliq sanga ata qilinishi bilen sende bolghan iltipatqa biperwaliq qilma.

□ **4:10** «Emeliyette **biz buning üchün japaliq ejir singdürüwatimiz we xar qiliniwatimiz**» — «xar qiliniwatimiz» bezi kona köchürmilerde «küresh qiliwatimiz» déyildi. «chünki ümidimizni pütkül insanlarning, bolupmu étiqad qilghuchilarining Qutquzghuchisi — menggü hayat Xudagha baghliduq» — «pütkül insanlarning, bolupmu étiqad qilghuchilarining Qutquzghuchisi» dégen ibaride «insanlarning Qutquzghuchisi» dégenlik belkim «her ademni saqlighuchi» dégen omomiy menide ishlitilidu. □ **4:12** «héchkimning séning yashliqinggha sel qarishigha yol qoyma» — Timotiy belkim ottuz nechche yashqa kirgen. Lékin grék medeniyyitide qiriq yashqa kirgen oghul balilar téxi «yash» «yigit» dep hésablinidu. ■ **4:12** Tit. 2:7,15; 1Pét. 5:3. □ **4:13** «özüngni jamaetke muqeddes yazmilarni oqup bérish, jékilesh we telim bérishke béghishlighin» — «muqeddes yazmilarni oqup bérish» toghruluq: — shu waqtarda az sanlıq kishiler oquyalaytti we téximu az kishiler muqeddes kitabtiki birer qisimlarqha ige bolushqa tuyesser idi.

□ ■ 15 Bu ishlargha bérilip, özüngni ulargha toluq atighin. Shuning bilen séning algha basqanliqing hemmeylen'ge ayan bolidu. ■ 16 Özüngge we bergen telimingge izchil köngül qoyghin. Chünki shundaq qilghanda özüngnimu we sanga qulaq salghanlarnimu qutquzisen.

5

Jamaettiki bezi emelyi ishlar

¹ Yashan'ghan erlerni eyibligende qattiq sözlimigin, belki ulargha atang süpitide nesihet bergen. Shuningdek, yigitlerge qérindashliring süpitide sözligin. ■ ² Yashan'ghan ayallargha anang süpitide, yash ayallargha acha-singilliring süpitide her ishta pak qelb bilen muamile qilghin. ³ Heqiqiy tul ayallarni hörmetlep, ularning halidin xewer al. □ ⁴ Lékin, tul ayallarning perzentliri yaki

□ **4:14** «*Jamaitingning aqsaqalliri qollirini uchanggha qoyghanda, Xudaning wehiysi arqliq sanga ata qilinishi bilen sende bolghan iltipatqa biperwaliq qilma*» — jamaetingning aqsaqallirining étiqadchini birer wezipige teyinligende, qollirini uning uchisiga qoyup turup dua qilishi Injildiki bashqa yerlerdimu köründi. «Iltipat» mushu yerde Muqeddes Roh ata qilghan melum bir alahide qabiliyetni körsitudu. Bundaq qabiliyetlerning beziliri toghruluq «1Kor.» 12-, 14-babni körüng. «Qoshumche söz»imizde Timotiygha tapshurulghan iltipat toghruluq sözleyimiz. ■ **4:14** Ros. 6:6; 8:17; 13:3; 19:6; 1Tim. 5:22; 2Tim. 1:6. ■ **5:1** Law. 19:32. □ **5:3** «*heqiqiy tul ayallarni hörmetlep, ularning halidin xewer al*» — «heqiqiy tul ayallar» mushu yerde éridin juda bolghan, qiyinchiliqta turghan ayallarni körsitudu. «Hörmeltep, ularning halidin xewer al» grék tilida birla söz bilen ipadilinidu.

newriliri bolsa, ular aldi bilen öz ailisige nisbeten ixlasmenlikni öginip, öz ata-anisining ejrini yandursun; chünki bu ish Xudani xurseren qilidu.■

⁵ Emdi heqiqiy tul ötüwatqan, yalghuz qalghan ayallar bolsa, ümidini Xudagha baghlighan bolup, kéche-kündüz dua-tilawette bolidu.■ ⁶ Lékin huzur-halawetke bérilgen tul xotun hayat bolsimu, ölgen'ge barawerdur. ⁷ Emdi bashqilar teripidin eyiblinidighan ehwalgha chüshüp qalmasliqi üchün sen ulargha bu ishlarni jékilep tapilighin. ⁸ Lékin birsi öz tughqanlıridin, bolupmu öz ailisidikilerdin xewer almisa, u étiqadtin tan'ghan dep qarilip, kapirlardin better bolidu.■

⁹ Tul ayal tizimgha élinsa, yéshi atmishtin töwen bolmasliqi, birla arning ayali bolghan bolushi kérek, □ ¹⁰ yene güzel emelliri bilen triplen'gen bolushi, balilirini yaxshi terbiyilep chong qilghan, musapirlargha méhmandostluq körsetken, muqeddes bendilerning putlirini yuyup qoyghan, qiyinchiliqta qalghanlargha yardım qolini uzartqan, özini herxil xeyr-saxawet ishlirigha

■ **5:4** Yar. 45:10,11; Mat. 15:4; Mar. 7:10; Ef. 6:1, 2. ■ **5:5**
Luqa 2:36; 1Kor. 7:32. ■ **5:8** Gal. 6:10. □ **5:9** «**Tul ayal tizimgha élinsa, yéshi atmishtin töwen bolmasliqi, birla arning ayali bolghan bolushi kérek...**» — «tul ayal tizimgha élinsa» dégendiki «tizim» belkim jamaet ichidiki alahide yardım alghuchi tul ayallarning tizimini körsitidu. Ularning yene belkim alahide dua we bashqa hajetmenlerni yoqlash xizmetliri bar idi; yene kélip ular qaytidin toy qilmasliqqa wede qilishi kérek bolushi mumkin (12-ayetni körüng). «Birla arning ayali bolghan bolushi kérek» dégenning «birla erlik bolghan bolushi kérek» yaki «öz érige saiq bolghan bolushi kérek» dégen bashqa birxil chüshenchisi bar.

béghishlighanlar bolushi kérek. □ ■ 11 Lékin yash tul ayallarni *tizimlikke* kirgüzme. Chünki ularning ishq hewesliri qozghilip Mesihdin téniq, qayta nikahlinishni arzu qilidu; ¹² shuning bilen, ular deslep bergen wedisige xilapliq qilish seweblik eyiblik bolidu. □ ¹³ Uning üstige ular hurunluqni adet qiliwélip, öymu-öy doqurup yürüshni öginidu; shundaqla hurun bolupla qalmay, gheywet qilip, bashqilarining ishlirigha chépilghaq bolup nalayiq ishlargha walaqplaydighanlardin bolup qélishi mumkin. □ ■ 14 Shuning üçün, bundaq yash tul ayallarning nikahlinip, perzent körüp, öy ishliri bilen shughullinishini xalaymen. Shundaq qilghanda, bizge qarshi turghuchigha

□ 5:10 «yene güzel emelliri bilen teriplen'gen bolushi, ... muqeddes bendilerning putlirini yuyup qoyghan... özini herxil xeyr-saxawet ishlirigha béghishlighanlar bolushi kérek» — «muqeddes bendilerning putlirini yughan»: — oqurmenlerge ayanki, «put yuyush» Ottura Sherqtiki örp-adetlerdin idi, seperdin kelgen méhmanlarni qizghinliq bilen kütüshni bildüretti. Bu ishning özi belkim bashqa étiqadchilarning xizmitide kemterlik bilen bolushning yaxshi belgisi idi («Yh.» 13:1-17ni körüng). ■ 5:10 Yar. 18:4; 19:2; Luqa 7:38,44; 1Pét. 4:9. □ 5:12 «... ular deslep bergen wedisige xilapliq qilish seweblik eyiblik bolidu» — «deslep bergen wedisi» belkim ularning herbirining «Eysa Mesih üçün jamaetning xizmitide bolimen, qayta toy qilmaymen» dégendek bir wedisini körsitishi mumkin. 9-ayetni yene körüng. □ 5:13 «Uning üstige ular hurunluqni adet qiliwélip, öymu-öy doqurup yürüshni öginidu; shundaqla hurun bolupla qalmay, gheywet qilip, bashqilarining ishlirigha chépilghaq bolup nalayiq ishlargha walaqplaydighanlardin bolup qélishi mumkin» — démek, eger undaq mayilliqi bolghan tul ayallargha jamaet teripidin iqtisadiy yardem bérilgen bolsa («tizimlansa»), ular téximu shundaq yolda méngip kétishi mumkin. ■ 5:13 Tit. 2:3.

bizni herqandaq eyiblep-haqaretlesh pursiti chiqmaydu. □ ■ 15 Chünki shundaq bezi tul ayallar alliqachan étiqadtin ténip Sheytanning keynige kirip ketti. 16 Eger étiqadi bar bir er yaki ayal kishining tul qalghan tughqanliri bolsa, u özi ulargha yardem bersun, yükü jamaetke chüshmisun. Shundaq bolghanda, jamaet heqiqiy ige-chaqisiz tul ayallargha yardem qilalaydu. □

Aqsaqallar toghrisida

17 Jamaetni yaxshi yétekleydighan aqsaqallar, bolupmu Xudaning söz-kalamini yetküzüş we telim bérishte ejir singdürgenler ikki hesse hörmetke sazawer qilinsun. □ ■ 18 Chünki muqeddes yazmilarda: «Xaman tepken öküzning aghzini boghma» we: «Medikar öz heqqini élishqa

-
- 5:14 «**bizge qarshi turghuchigha bizni herqandaq eyiblep-haqaretlesh pursiti chiqmaydu**» — «bizge qarshi turghuchi» Sheytanning özini yaki yer yüzide Injilgha qarshi chiqqanlarni körsitudu. ■ 5:14 1Kor. 7:9. □ 5:16 «Eger étiqadi **bar bir er yaki ayal kishi...**» — bezi kona köchürmilerde peqet «étiqadchi ayal kishi...» déyiliidu. □ 5:17 «**Jamaetni yaxshi yétekleydighan aqsaqallar, bolupmu Xudaning söz-kalamini yetküzüş we telim bérishte ejir singdürgenler ikki hesse hörmetke sazawer qilinsun**» — Injilda «aqsaqallar» dégenning bashqa xil ipadisi «yétekchiler». «Filippiliqlargha»diki «kirish söz», shundaqla «Tébirler»nimu körüng, «Ikki hesse hörmetke sazawer qilinsun» — démek, hem jamaetning chongqur izzitige we layiq bolghan iqtisadiy yardemge tuyesser bolsun (chünki telim bérishte we jamaettin xewer élishta estayidil bolush daim köp waqitliri serp qilinidu). ■ 5:17 Rim. 15:27; 1Kor. 9:11; Gal. 6:6; Fil. 2:29; 1Tés. 5:12; Ibr. 13:17.

heqliqtur» déyilgen. □ ■

19 Ikki yaki üch guwahchi hazir bolmighuche, aqsaqal üstidin qilin'ghan erzni qobul qilma. □ ■

20 Eger *aqsaqallardin* birsi gunah sadir qilghan bolsa, bashqilarningmu buningdin ibret élip qorqushi üchün, jamaet aldida tenbih bérip eyibligin. □

21 Xudaning, Mesih Eysaning we Xuda tallighan perishtilerning aldida shuni sanga agah qilip tapi-laymenki, sen bu emrlerge héch ayrimichiliq qilmay, héchqandaq ishta bir terepke yan basmay qet'iy emel qilghin. ■

22 Birawning uchisigha qolungni qoyushqa aldirap ketme; bashqilarning gunahliriga shérik

□ **5:18** «Xaman tepken öküzung aghzini boghma» ... «Medikar öz heqqini éishqa heqliqtur»... — Tewrat, «Qan.» 25:4 we Injil, «Luqa» 10:7. ■ **5:18** Law. 19:13; Qan. 24:14; 25:4; Mat. 10:10; Luqa 10:7; 1Kor. 9:9. □ **5:19** «Ikki yaki üch guwahchi hazir bolmighuche, aqsaqal üstidin qilin'ghan erzni qobul qilma» — Tewrat, «Qan.» 17:6, 19:5ni körüng. ■ **5:19** Qan. 19:15.

□ **5:20** «Eger aqsaqallardin birsi gunah sadir qilghan bolsa, bashqilarningmu buningdin ibret élip qorqushi üchün, jamaet aldida tenbih bérip eyibligin» — «bashqilarningmu buningdin ibret élip qorqushi üchün...»: — démek, qalghan aqsaqallar ibret alsun. ■ **5:21** Qan. 17:4; 19:18; Rim. 1:9; 9:1; 2Kor. 1:23; 11:31; Gal. 1:20; Fil. 1:8; 1Tés. 2:5; 5:27; 1Tim. 6:13.

bolma. Özüngni pak tutqin □ ■ 23 (ashqazining yaxshi bolmighanliqi, shundaqla sen daim aghriydighan bolghachqa, sula ichiwermey, bir'az sharabmu ichip bergen). □ ■ 24 Bezi kishilerning gunahliri burunla éniq, shundaqla soraq künigiche saqlinidu; lékin bezilerningki ularning keynidin egiship baridu, kényin ashkare bolidu. □ ■ 25 Xuddi shuningha oxshash, bezi kishilerning güzel emellirini asanla körüwalghili bolidu; hazir ashkara bolmisa kényin

□ 5:22 «Birawning uchisigha qolungni qoyushqa aldirap ketme» — «birawning uchisigha qolungni qoyush» dégen heriket, birsini jamaetke ýetekchilik wezipisige teyinlesh, késel ademni saqaytish yaki bashqa alahide bir dua qilish üchün «Men Xuda aldida bu adem bilen bir bolimen» dégenni ipadileydu. «bashqilarning gunahlirigha shérik bolma» — bu söz aldinqi: «Birawning uchisigha qolungni qoyushqa aldirap ketme» dégen sözge baghliq. Chünki undaq heriket qol qoyghuchi kishi dua qilin'ghan kishi üchün: «I Xuda, men bu kishi bilen mes'uliyette bir bolay» dégen duani bildüridi. Emma «bashqilarning gunahlirigha shérik bolma» dégenning bashqa terepliri bar, elwette. ■ 5:22 Ros. 6:6; 8:17; 13:3; 19:6; 1Tim. 4:14; 2Tim. 1:6. □ 5:23 «ashqazining yaxshi bolmighanliqi, shundaqla sen daim aghriydighan bolghachqa, sula ichiwermey, bir'az sharabmu ichip bergen» — Pawlus bu sözini belkim yuqiriqi «özüngni pak tutqin» dégenlikide hajiti bolmighan perhizler bolmisun dep Timotiyning késilini közlep éytidi. ■ 5:23 Zeb. 104:15. □ 5:24 «Bezi kishilerning gunahliri burunla éniq, shundaqla soraq künigiche saqlinidu; lékin bezilerningki ularning keynidin egiship baridu, kényin ashkare bolidu» — buning menisi belkim: «Bezi kishilerning gunahlirini asanla körüwalghili bolidu hem ularning choqum soraqqqa tartilishi éniq. Lékin, bezi kishilerning gunahliri bolsa peqet kényin, soraqtila ashkara bolidu». Shuning üchün Timotiy bashqilargha «qol qoyush»ta daim pexes bolup, etrapliq oylishi kérek. ■ 5:24 Gal. 5:19.

ashkarilanmay qalmaydu.□

6

¹ Qulluq boyunturuq astida bolghanlarning hemmisi öz xojayinlirini her terepte hörmetlisun. Shundaq qilghanda, Xudaning nami we Uning telimining haqaretke uchrishidin saqlan'ghili bolidu.■ ² Xojayinliri étiqadchi bolsa, qulliri: «Biz hemmimiz oxshashla qérindashlarghu» dep, ulargha hörmetsizlik qilmisun. Eksiche, ulargha téximu estayidil xizmet qilsun. Chünki ularning yaxshi xizmitidin behrimen bolidighanlar del sadiq étiqadchilar hem söyümlük bendilerdur. Sen bu telimlerni ögetkin we jékiligin.

Yalghan telim we pulpereslikning aqiwiti

³ Oxshimigan telimlerni terghib qilghan we saglam sözlerni (yeni Rebbimiz Eysa Mesihning heq sözlirini), shundaqla ixlasmenlikke ýétekleydighan telimni qobul qilmaghan kishi bolsa, ⁴ undaqlar deweqe körenglep ketken, héchnéme chüshenmeydighan kishilerdindur. Ular niza-munazire peyda qilishqa we gep talishishqa hérismen; bundaq ishlardin hesetxorluq, jédel-majira, töhmet, rezil gumanxorluq hasil bolidu,■ ⁵ hemde niyiti chirikleshken, heqiqettin mehrum

□ 5:25 «**bezi kishilerning güzel emellirini asanla körüwalghili bolidu**» — bashqa birxil terjimisi: «**bezi kishilerning güzel emelliri soraqtin awwal körünerlik bolidu**». ■ 6:1 Ef. 6:5; Kol. 3:22; Tit. 2:9; 1Pét. 2:18. ■ 6:4 1Tim. 1:4; 2Tim. 2:23; Tit. 3:9.

bolghan kishiler arisida daimliq sürkilish keltürüp chiqiridu. Bundaq kishiler ixlasmenlikni paydatapawetning bir yoli dep qaraydu.■

6 Derweqe, *Xudagha* ixlasmen we razimen bolush ghayet zor paydidur.■ **7** Chünki biz bu dunyاغа héchnéme élip kelmiduq, shuningdek uningdin héchnéminimu élip kételmeymiz.■ **8** Shunga, yémek-ichmek we kiyim-kéchik yéterlik bolsila bulardin qanaet qilimiz.■ **9** Lékin bay bolushni oylaydighanlar bolsa haman azdurulushlarga uchrap, tuzaqqa we shundaqla insanlarni weyranchiliqqa we halaketke chöktürigidigan nurghun exmiqane hem ziyanliq arzu-heweslerning ilkige téyilip kétidu. ■ **10** Chünki pulpereslik herxil rezilliklerning yiltizidur. Beziler buninggha intilishi bilen étiqadtin chetnep, özirini nurghun derd-qayghular bilen sanjidi.■

Timotiygha nesihet

11 Emma sen, ey Xudaning adimi, bundaq ishlardin yiraq qach; heqqaniyliq, ixlasmenlik, ishench-étiqad, méhir-muhebbet, sewr-taqet we mömin-mulayimliqni intilip qoghla. ■

12 Étiqadtiki güzel küreshte küchep küresh qil. Menggülük hayatni ching tutqin. Sen del buninggha chaqirilding hemde uning yolida

■ **6:5** 1Kor. 11:16. ■ **6:6** Pend. 15:16; Ibr. 13:5. ■ **6:7** Ayup 1:21; 27:19; Zeb. 49:17 ■ **6:8** Zeb. 55:23; Pend. 27:26; Mat. 6:25; 1Pét. 5:7. ■ **6:9** Pend. 11:28; Mat. 13:22; Yaq. 5:1. ■ **6:10** Mis. 23:8; Qan. 16:19; Pend. 15:16. ■ **6:11** 2Tim. 2:22.

nurghunlighan guwahchilar aldida bu étiqadning güzel shahitliqini qilding. □ ■

13 Hemmige hayatlıq bériwatqan Xudanıng aldida, shundaqla Pontius Pilatus aldida güzel shahitliqni qılıp guwahlıq bergen Mesih Eysanıng aldida sanga shuni tapilaymenki, □ ■ **14** Rebbimiz Eysa Mesih qayta ayan bolghuche, *Xudanıng* bu emrige héch qusursız we daghsız emel qilghin. □ **15-16** Uning ayan bolushını waqt-saiti kelgende birdinbir menggü ölmigüchi, insan yéqinlishalmaydighan nur ichide yashaydighan, héchkim körmigen we körelmeydighan mubarekleshke layiq bolghan birdinbir Hökümrən, yeni padishahlarning Padishahi, reblernen Rebbi emelge ashuridu. Uninggha izzet-hörmet we ebedil'ebed kück-quğret bolghay, amin! ■

17 Bu zamanda bay bolghanlargha megrurlanmaslıqni, tayan'ghusız ötkünchi bayliqqa emes, belki biz behrimen bolushqa hemmini bizge séxiyliq bilen tolup tashqan halda teminligüchi

□ **6:12** «Étiqadtiki güzel küreshte kückep küresh qıl» — bu sözler we ayetning qalghan qismi («güzel shahitliq») toghrisida «qoshumche söz»imizni körüng. ■ **6:12** 1Tim. 1:18. □ **6:13** «Hemmige hayatlıq bériwatqan Xudanıng aldida, shundaqla Pontius Pilatus aldida güzel shahitliqni qılıp guwahlıq bergen Mesih Eysa...» — «güzel shahidliq» dégen söz toghrisida «qoshumche söz»imizni körüng. ■ **6:13** Qan. 32:39; 1Sam. 2:6; Mat. 27:11; Yuh. 18:37; 1Tim. 5:21. □ **6:14** «bu emrige héch qusursız we daghsız emel qilghin» — «bu emr» bolsa Timotiygha tapshurulghan toluq wezipini körsitudu (3:3-20, 6:2-5). ■ **6:15-16** 1Tim. 1:17; Weh. 17:14; 19:16; Mis. 33:20; Qan. 4:12; 1Yuh. 4:12.

Xudagha tayinip ümid baghlashni tapilighin; □ ■ 18 ulargha yaxshi emellerni qilishta *heqiqiy* bay bolunglar, xeyr-saxawetlik ishlarda merd, bashqilar bilen ortaq behrlinishke qoli ochuq bolunglar dep tapilighin. ■ 19 Ular bundaq qilghanda, *heqiqiy* hayatni tutush üçün kélechekte özlirige puxta bir asas-ul bolidighan bir xezine topliyalaydu. ■

20 Ey Timotiy, sanga amanet qilin'ghan *heqiqetlerni* qoghda. Özüngni ixlassiz, quruq geplerdin hemde atalmish ilimning talash-tartishliridin néri tutqin. ■ 21 Beziler mushundaq bimene *ilimge* égimen dep jakarlap, étiqadın chetnidi.

Méhir-shepqed silerge yar bolghay! □

□ 6:17 «**biz behrimen bolushqa hemmini bizge séxiyliq bilen tolup tashqan halda teminligüchi Xuda...**» — «séxiyliq bilen» grék tilida «zor bayliqliridin bergendek» dégen söz bilen ipadilinidu. ■ 6:17 Mar. 4:18; Luqa 8:14. ■ 6:19 Mat. 6:20; Luqa 12:33; 16:9. ■ 6:20 1Tim. 1:4; 4:7; 2Tim. 2:16; Tit. 1:14; 3:9. □ 6:21 «**méhir-shepqed silerge yar bolghay!**» — bezi kona köchürmilerde: «méhir-shepqed sanga yar bolghay!» déyilidu.

**Muqeddes Kalam (latin yéziq)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Latin script**

Copyright © 2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5